

چه رازی در ماندگاری قیام عاشورا است؟/ سخن آیات و روایات

راز ماندگاری قیام عاشورا را باید در الهی بودن هدف، اخلاص، پیوند با قرآن، عزت، شهادت و پیام‌رسانی پس از کربلا جست‌وجو کرد.

راز ماندگاری قیام عاشورا را باید در الهی بودن هدف، اخلاص، پیوند با قرآن، عزت، شهادت و پیام‌رسانی پس از کربلا جست‌وجو کرد.

خبرگزاری مهر، یادداشت مهمان حجت الاسلام عبدالحسین یداللهی پژوهشگر بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی: قیام عاشورا تنها یک حادثه تاریخی در سال ۶۱ هجری نبود؛ بلکه جریان‌ی زنده و الهام‌بخش است که تا امروز در وجدان مسلمانان و آزادگان جهان باقی مانده است. راز این ماندگاری را باید در الهی بودن هدف، اخلاص، پیوند با قرآن، عزت، شهادت و پیام‌رسانی پس از کربلا جست‌وجو کرد.

۱. هدف الهی و اصلاح گرانه

امام حسین علیه السلام قیام خود را برای قدرت یا منفعت شخصی آغاز نکرد، بلکه هدفش اصلاح امت پیامبر بود: «إِنِّي لَمْ أُخْرَجْ أَشِيرًا وَلَا بَطْرًا؛ وَإِنَّمَا خَرَجْتُ لِطَلْبِ الْإِصْلَاحِ فِي أُمَّةٍ جَدِّي.»

من برای فساد و ستم قیام نکردم، بلکه برای اصلاح امت جدم برخاستم. (احمدی میانجی، مکاتیب الائمه، ج ۳، ص ۱۱۳).

این هدف با آیه قرآن هماهنگ است: «إِنْ أُرِيدُ إِلَّا الْإِصْلَاحَ مَا اسْتَطَعْتُ» (هود: ۸۸)

و چون این قیام برای خدا بود، ماندگار شد: «مَا عِنْدَكُمْ يَنْقَدُ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ بَاقٍ» (نحل: ۹۶)

۲. اخلاص و پیوند با قرآن

عاشورا نمونه روشن عمل خالصانه در راه خداست. قرآن می‌فرماید: «وَالْبَاقِيَاتُ الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ» (کهف: ۴۶)

امام حسین علیه السلام و یارانش همه چیز خود را در راه خدا فدا کردند. در زیارت وارث آمده است:

«أَشْهَدُ أَنَّكَ قَدْ أَقَمْتَ الصَّلَاةَ؛ وَأَمَرْتَ بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَيْتَ عَنِ الْمُنْكَرِ.» (شیخ طوسی، مصباح‌المتجهد، ج ۲، ص ۷۲۰) عاشورا تجسم عملی قرآن بود؛ زیرا امام در برابر ظلم ایستاد: «وَلَا تَرْكَبُوا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا» (هود: ۱۱۳)

۳. احیای امر به معروف و نهی از منکر

یکی از اهداف اصلی قیام عاشورا، زنده کردن امر به معروف و نهی از منکر بود. قرآن می‌فرماید: «وَلْتَكُنْ مِنْكُمْ أُمَّةٌ؛ يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ» (آل عمران: ۱۰۴)

امام حسین علیه السلام با قیام خود نشان داد که مؤمن نباید در برابر تحریف دین و گسترش ظلم بی تفاوت باشد.

۴. عزت در برابر ذلت

عاشورا پیام عزت و آزادگی است. امام حسین علیه السلام فرمودند: «هَيَّاتَ مِنَّا الذِّلَّةَ»؛ ذلت از ما دور است. (مسعودی، اثبات الوصیه، ص ۱۶۶). قرآن نیز عزت را از آن خدا، پیامبر و مؤمنان می‌داند: «وَلِلَّهِ الْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ» (منافقون: ۸)

پس عاشورا آموخت که می‌توان مظلوم بود، اما ذلیل نبود.

۵. شهادت و حیات جاودان

قرآن شهیدان را زنده می داند: «وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتًا» (آل عمران: ۱۶۹)

از همین رو، یاد امام حسین علیه السلام و یارانش خاموش نشد؛ زیرا خون شهید، وجدان تاریخ را بیدار می کند.

۶. وفاداری یاران و پیام رسانی عاشورا

یاران امام حسین علیه السلام نمونه کامل وفاداری بودند. امام درباره آنان فرمودند: «لَا أَعْلَمُ أَصْحَابًا أَوْقَىٰ وَلَا خَيْرًا مِنْ أَصْحَابِي.» (شیخ مفید، الإرشاد، ج ۲، ص ۹۱)

پس از کربلا نیز حضرت زینب سلام الله علیها و امام سجاد علیه السلام پیام عاشورا را زنده نگه داشتند. حضرت زینب سلام الله علیها فرمودند: «مَا رَأَيْتُ إِلَّا جَمِيعًا.» (ابن طاووس، اللهوف، ص ۱۶۰)

راز ماندگاری عاشورا در الهی بودن هدف، اخلاص، عدالت خواهی، امر به معروف، عزت، شهادت و پیام رسانی اهل بیت علیهم السلام است. عاشورا تنها یک واقعه تاریخی نیست؛ بلکه مدرسه ای همیشگی برای آزادگی، حق طلبی و ایستادگی در برابر باطل است.

قیام عاشورا الگویی از ایستادگی در برابر ظلم، حفظ عزت و فداکاری در راه حق است. همین فرهنگ در جنگ ایران نیز الهام بخش رزمندگان و مردم بود و روحیه ایثار، مقاومت و شهادت طلبی را تقویت کرد؛ بنابراین عاشورا به یک درس عملی برای دفاع و پایداری تبدیل شد.